

Information om amerikansk yngelröta 29 maj i Märsta.

Anteckningar förda av KO Ohlsson.

Sigtuna biodlarförening har tagit initiativ till mötet efter att det upptäckts amerikansk yngelröta i Sigtuna trakten. Ordf Kurt Oldeskog hälsade alla välkomna, ca 120 personer.

Inledningsvis började Curt med att berätta om att de inom Sigtuna bf beslutat att ta samlingsprov på så många bigårdar som möjligt inom "föreningens" område. Det har tagits prov på 24+2 bigårdar.

Ingemar Åberg informerade om en bigård som drabbats av am.y och vilka åtgärder som vidtagits. I och med denna provtagning så konstaterades det att en bigård om 11 samhällen hade ett sportal på ca 2000 sporer per 100 bin. Biodlaren gick då igenom samhällena och fann ett samhälle med kliniska symptom. Detta avlivades. Ett nytt prov togs på var och ett av de 10 kvarvarande sh. Provsvarerna visade då att ytterligare sh hade 200, 267, >40000, 2000 och 2533 sporer. Samtliga avlivades. Ytterligare 2 bigårdar har det konstaterats am.y i.

Eva Forsberg, forskare och expert på am.yngelröta, var föredragshållare. Hon är verksam på SLU och är chef för vårt nationella referenslaboratorium för bisjukdomar. Hon forskar främst på bin, humlor, påverkan av kemikalier användning i jordbruket, men främst på am.yngelröta och bakteriesjukdomar.

Först gick hon igenom biologin för am.yngelröta. Några korta anteckningar om detta.

- encelliga organismer
förökar sig genom delning
kan odlas
när det inte finns mer näring för bakterierna (larven är död) övergår bakterien i sporform
dessa sporer tål hög värme (120 grader), kyla och de flesta desinfektionsmedel
- sporer/bakterien kommer in i larven via födan och framför allt larver under 48 h ålder blir smittade. Ju yngre larven är desto mindre antal sporer gör att den smittas.
- en död larv kan innehålla > 2 miljarder sporer
torkar in i cellen och smittar i många år
- am.y angriper bara tambin apis mellifiera
- bakterien dör om den utsätts för 120 grader under 10 min

Smittspridningen i samhället sker främst genom det foder dom får när de matas av bina, vuxna bin angrips ej, men de är bärare och överför sporer till larverna.

Bisamhällena har ju klarat sig i många tusentals år och det beror på att när de har fått am.y så överger de ynglet och flyttar till en ny bohåla.

Smittspridningen.

Smittan sprids mest via smittad materiel som ramar, lådor, vax, fodring med förorenad honung, flyttning av smittade samhällen, svärmning och röveri, Felflygningar har mindre påverkan.

Importhonung innehåller mycket sporer med am.y. Detta på grund av att det är tillåtet att använda

antibiotika i förebyggande syfte. Bina uppvisar inga symptom men bakterierna påverkas ej av antibiotikan.

Efter detta så kom bitillsynen mer i fokus.

Bitillsyningsman skall innan uppeldning/förintning av sh ta ett kakprov på 8x8 cm som skall skickas till ref lab på SLU. Billsyningsmannen kan vänta på svar, men kan besluta om förintning innan svar erhållits.

För inskickade prov görs en bakteriellodling som tar 7 dagar. Men allra först kontrollerar de om det går att se direkt att det rör sig om am.y då ringer se dagen efter och bekräftar det till bitillsyningsmannen. Därefter kommer ett skriftligt svar med angivande av hur mycket sporer det finns per 100 bin.

De indelar infektionsgraden i tre grupper 0 sporer, 1-40000 sporer och > 40000 sporer.

Olika bisamhällen kan ha angrepp som ej har kliniska symptom. De samhällen som ej har kliniska symptom behöver inte förintas, enligt lagen.

Det blev en del diskussion om förintande av bisamhälle och kupan.

Enligt den nya lagen som trädde ikraft 1 jan i år, så gäller följande: Bisamhällen som visar kliniska symptom på am.y skall förintas och bin, ramar, lådor, tak och botten skall förintas. Detta gav upphov till en del frågor. Eftersom hela kupan numer skall eldas och ej som i tidigare lagstiftning kunna saneras, vad är det för vetenskapliga belägg som ligger bakom detta.

Vax som skickas för rensning, valsning kan det bära smitta? Det värms ju bar upp till ca 80 grader. Svaret blev att sporerne kapplas in i vaxet och blir inaktiva.

En fråga var om det har konstaterats att trälådor resp frigolitlådor smittar olika, eftersom frigoliten ej går att flamma. Inga sådana rön har konstaterats.

Samlingsprov.

Nu är det möjligt att ta samlingsprov på bisamhällena. Det innebär att 20 – 30 levande bin tas i bigårdens samhällen. De fryses ihjäl och skickas för analys. Max 10 sh per prov. (Jag blandar alla bin i en påse).

Labbet gör sedan en odling och konstaterar om det finns sporer eller ej.

Detta är ett mycket bra sätt att konstatera förekomsten av am.y.

Om man har en bigård inom säkerhetszonen (3km), från smittad bigård så kan man via bitillsyningsman få sin samhällen testade genom samlingsprov. Har man då bigård stående i övervakningszonen (10km) som har varit i kontakt med smittad bigård så kan samlingsprov från denna bigård(kontakbigård) också testas. Bitillsynen står för kostnaden av samlingsproven. Testet skall göras av ref.lab på SLU.

Vill man testa sina egna bisamhällen så kostar det 200kr /samlingsprov. Förnärvarande så utgår det ett bidrag på 100 kr/samlingsprov. Men detta bidrag är snart slut så att räkna med 200kr. Kontakt tas före inskickande av prover med aktuellt lab.

Godkända laboratorier är :

Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för ekologi, Nationellt referenslaboratorium för bihälsa
Postadress Box 7044 750 07 Uppsala 018 672073 Epost NRLbihalsa@slu.se

Mellifera Veterinärtjänst Ref: Emmy Sundström Holmbro Brunnsgården 301 740 20 Vänge Tel:
0732437866 E-post mellifera.vet@gmail.com

Övrigt

Det sägs ofta att alla bisamhällen mer eller mindre har bakterier/sporer av am.y

Men det är konstaterat att det är ca 6% av Sveriges bisamhällen som är bärare, alltså 94% är helt friska. Av de 6% så uppvisar ca 3% kliniska symptom.

Slutligen så uppmanades vi till att införa samlingsprov inom föreningen. För upptäcks det tidigt att det finns angripna samhällen så minskar spridningsrisken om man agerar tidigt. Det bästa är att ta samlingsprov på vinterbina, efter att de är yngelfria på hösten eller tidig vår. Har man då lågt angrepp och inga kliniska symptom så kan de överföras på helt nytt materiel, vax, ramar och låda.

Detta var en mycket bra och informativ träff.

Vi tackar Sigtuna Bf för inbjudan och en väl genomförd träff.

/KOO